

Ocena rozprawy doktorskiej lek. Sylwii Szostek-Roguli
pt. ”Przydatność wybranych narzędzi klinimetrycznych dla oceny skuteczności rehabilitacji
osób z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi”

Przedstawiona mi zgodnie z uchwałą Rady Naukowej Instytutu Medycyny Pracy im. prof. Jerzego Nofera w Łodzi praca lek. Sylwii Szostek-Roguli pt. ”Przydatność wybranych narzędzi klinimetrycznych dla oceny skuteczności rehabilitacji osób z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi” celem oceny jako rozprawy na stopień doktora nauk medycznych, została wydana w Łodzi w 2019 roku.

Rozprawa doktorska stanowi spójny tematycznie zbiór czterech prac oryginalnych opublikowanych w 2018 i 2019 roku. Dwie prace zamieszczone są w czasopiśmie z IF. Łączna punktacja zbioru wynosi 44 pt MNISW i **IF 1,556**.

W skład zbioru wchodzi następujące prace:

1. Szostek-Rogula S., Zamysłowska-Szmytke E. Walidacja polskiej wersji kwestionariusza Dizziness Handicap Inventory – Otorynolaryngologia 2018;17(3); MNISW:8 pkt
2. Szostek-Rogula S., Zamysłowska-Szmytke E. Validaton of the Dizziness Handicap Inventory- Medycyna Pracy 2019; 70(5); MNISW:15 pkt, IF 0,778
3. Zamysłowska-Szmytke E., Szostek-Rogula S., Śliwińska-Kowalska M. Badanie czynnościowe osób z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi dla potrzeb medycyny pracy- Medycyna Pracy 2018;69(2); MNISW: 15 pkt, IF 0,778.
4. Szostek-Rogula S., Zamysłowska-Szmytke E., Rycerski W. Monitorowanie skuteczności rehabilitacji w populacji osób z zawrotami głowy i schorzeniami narządu ruchu; zastosowanie wybranych skal i kwestionariuszy – Rehabilitacja w praktyce 2019;4; MNISW: 6 pkt

W skład przedstawionej rozprawy doktorskiej, poza danymi odnośnie opublikowanych prac, wchodzi streszczenie w języku polskim i angielskim. Na stronach 9-27 Doktorantka syntetycznie, w formie analogicznej do klasycznych prac doktorskich przedstawiła wstęp z definicją i podziałem zawrotów głowy, epidemiologię i podstawowe jednostki chorobowe, w których dominującym objawem są zawroty głowy. Omówiła następnie najważniejsze etapy badania pacjenta z zawrotami głowy i niestabilnością postawy oraz testy do oceny funkcjonalnej chorych. Przetawiła następnie cele, metody badawcze, wyniki i wnioski.

Dwie pierwsze prace związane są z walidacją polskiej wersji kwestionariusza *Dizziness Handicap Inventory* (DHI) na co uzyskano zgodę twórców kwestionariusza. Co ciekawe, pomimo szerokiego stosowania kwestionariusza DHI w literaturze światowej oraz walidacji w Norwegii, Turcji, Hiszpanii, Włoszech, Niemczech w Polsce dopiero praca Doktorantki to umożliwiła. Ocenę przeprowadzono w grupie 41 pacjentów z zaburzeniami układu przedsionkowego, którzy wypełnili kwestionariusz dwukrotnie w odstępie około 2 miesięcy. Oceniała powtarzalność takich samych odpowiedzi w obu badaniach. Współczynniki korelacji między wynikami obu badań były bardzo wysokie i wynosiły 0,93 dla łącznej punktacji DHI. Analizowała też współczynniki korelacji między poszczególnymi pytaniami, oceniała spójność wewnętrzną oddzielnie w badaniu I i II, oraz współczynniki Alfa Cronbacha łącznej punktacji DHI. W prowadzonych badaniach stwierdzono brak spójności oryginalnych podskal kwestionariusza P (*physical*), F (*functional*) i E (*emotional*) dlatego zaproponowano podskale dotyczące: F1- ograniczeń i niepełnosprawności, F2- zawrotów położeniowych i F3- zależności od wzroku. Dokonano tego po analizie danych uzyskanych w grupie 230 osób z obwodowymi zaburzeniami układu przedsionkowego.

W trzecim artykule Doktorantka, w grupie 131 pacjentów, z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi podjęła się oceny zależności wyników uzyskanych w kwestionariuszu DHI, z wynikami testów funkcjonalnych, skalą lęku/depresji Duke'a oraz obiektywnymi badaniami układu równowagi tj. wideonystagmografią i posturografią statyczną. Wykorzystała między innymi takie testy funkcjonalne jak skalę równowagi Berga (*Berg Balance Scale- BBS*), dynamiczny indeks chodu (*Dynamic Gait Index- DGI*), test równowagi i chodu Tinetti, test „wstań i idź” (*Timed Up& Go Test -TUG*). W badaniach tych stwierdziła, że punktacja kwestionariusza DHI była skorelowana głównie z wynikami kwestionariusza stanu psychicznego Duke'a.

W czwartej pracy Doktorantka analizowała skuteczność rehabilitacji w grupie 36 osób z zawrotami, zaburzeniami równowagi i współistniejącymi chorobami narządu ruchu. Analizy tej dokonała po 3 tygodniach terapii stosując walidowany wcześniej kwestionariusz DHI oraz testy funkcjonalne skali Berga, dynamiczny indeks chodu i test Tinetti oraz badanie posturografii statycznej. Program rehabilitacji ustalany był indywidualnie w zależności od schorzenia narządu ruchu. W pracy stwierdzono istotne zmniejszenie objawów w kwestionariuszu DHI oraz istotną statystycznie poprawę we wszystkich testach funkcjonalnych. U osób z zaburzeniami obwodowej części układu przedsionkowego stwierdzono istotnie lepsze wyniki w porównaniu do pacjentów z zawrotami o etiologii ośrodkowej.

Doktorat zamykają trzy zwięzłe wnioski, które wynikają z przeprowadzonych badań, są czytelne, spójne i odpowiadają celom pracy. Piśmiennictwo w poszczególnych publikacjach i na zakończenie podsumowania cyklu prac jest prawidłowo dobrane i aktualne zawiera prace z 2018 i 2019 roku. Wśród cytowanych prac znalazły się pozycje opublikowane w języku angielskim i polskim.

Przedstawiony mi do recenzji cykl prac oceniam bardzo wysoko. Stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny praca doktorska lek. Sylwii Szostek-Roguli pt. "Przydatność wybranych narzędzi klinimetrycznych dla oceny skuteczności rehabilitacji osób z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi" odpowiada ustawowym wymogom stawianym rozprawie na stopień doktora nauk medycznych i niniejszym przedkładam Radzie Naukowej Instytutu Medycyny Pracy im. prof. Jerzego Nofera w Łodzi wniosek o dopuszczenie lek. Sylwii Szostek-Roguli do dalszych etapów obrony rozprawy doktorskiej.

Wysoki poziom merytoryczny przeprowadzonych badań oraz przeprowadzone analizy testów funkcjonalnych dostarczają bardzo potrzebnych narzędzi do oceny pacjentów z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi. Przeprowadzenie walidacji w języku polskim kwestionariusza stopnia niepełnosprawności DHI, umożliwia porównywanie wyników prac prowadzonych w Polsce z licznymi stosującymi tą metodę w literaturze światowej. Ocena testów funkcjonalnych i ich przydatności w określeniu deficytów chorych jak również postępów rehabilitacji u pacjentów leczonych z powodu zawrotów głowy i zaburzeń równowagi jest ważnym wkładem omawianego cyklu do otoneurologii i rehabilitacji. Dwie prace cyklu opublikowane były w czasopiśmie z IF.

Upoważnia mnie to do wnioskowania o przyznanie wyróżnienia pracy
doktorskiej lek. lek. Sylwii Szostek-Roguli

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Józefowicz-Korczyńska', written in a cursive style.

Łódź, 20.09.2019

prof. dr hab. n. med. Magdalena Józefowicz-Korczyńska